

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

56. letnik.

Ko pa je pri svojem bolniškem obisku zvedel, kuka nevarnost preti meni, ko bodo uporniki našo jamo prazno, se je naglo vrnil k vodini, — pustil graščaka pri ranjenem kapitanu, vzel Graya ter Gunna seboj in hitel k „visokemu drevesu“, da bi bil o pravem času pri roki. Pa uvidel je, da bode kljub vsej naglici prepozen. Poslal je torej brzono.

Kot neomejeni gospodarji agrarne reforme so se vrgli demokratije na naseljevanje dobrovoljcev (dobrovoljci so razni bivši avstro-ogrski medvojni čezrtarji in ujetniki, ki so se pustili v ujetništvu izvršiti v takozvane legije, ki so se potem borile na strani Rusov, Srbov, Francozov in Italijanov proti rajni Avstriji v Vojvodini in Sremu. Med te dobrovoljce so razdelili demokratije najlepšo in najrodovitnejšo veleposest zgoraj omenjenih pokrajin, ne oziraje se na delstvo, ali bodo ti ljudje to zemljo obdelovali ali ne!

Demokratom je bilo vseeno, dobi li zemljo kak bivši čevljar, krojač ali tovarniški delavec, policaj ali žandar, kateremu se niti ne sanja o poljedelstvu, ampak samo obljubiti je moral, da bo spustil pri volitvah kot znak zahvale za zemljo svojo volilno kroglico v demokratsko skrinjico.

Radi razdelitve najrodovitnejše zemlje med popolnoma za poljedelstvo nepoklicane ljudi, piše g. Nedelković, vidimo danes na stotisoče oravov najboljše bačke in banatske zemlje, kako leži nerazorana, neobdelana in neposeljena. Vsakemu potniku se nudi pri Novem Sadu pogled na 30.000 oravov posesti v enem skupnem kosu, ki sameva pusto neobdelana ter nedotaknjena.

Službeno je potrjeno, da je površina obsejane posesti to leto mnogo manjša v naši državi kakor lansko leto in to samo radi agrarne reforme. Nekaterim veleposestnikom v najrodovitnejših krajih se je posrečilo, da jim je prizanesla agrarna reforma, kar so imeli zveze z visokimi demokratskimi politiki potom advokatov, ki so postali kar čez noč radi posredovanj večkratni milijonarji. Drugi del veleposestnikov, katerih posesti še ni do danes razdeljena, pa jo pusti po večini neobdelano, ker si ni v svesti, da bo tudi žel kar je posejal. Lahko namreč zadene kakega veleposestnika kar čez noč bliž agrarne reforme in potem izgubi poleg zemlje še posetano seme.

Radi že izvedene agrarne reforme in zaradi strahu pred njo je ostal ogrožen del nepreglednih veleposestev lani in letos po večini neobdelan. Radi teh žalostnih dejstev iz poglavja o neumno pristranski izvedbi agrarne reforme in neprestanega strahu pred njo se je moralo in se še mora letos uvažati drago rumunsko in ameriansko žito, ki je franko Beograd še vedno ceneje kakor pa naše domače.

Ker se izrablja celo zemlja v grde strankarske politične namene in razdeljuje med nevredne in nepoklicane za obljubo volilne kroglice, je pri nas pomanjkanje že neznosno dragega kruha in glavni vzrok splošne draginje ter vedno večjih davkov, ker mesto da bi mi kot izključno agrarna država žito izvažali, ga pa uvažamo in sami po nekaterih krajih Slovenije, Dalmacije, Bosne-Hercegovine in južne Srbije stradamo po zaslugi demokratov. Agrarna reforma — glavni up tolikernih zemlježeljnih in zemljevednih malih ljudi — je padla v demokratsko politično blato, ki znatno ogroža gospodarsko-finančni položaj cele države.

Kako bo z letino 1922?

Beograd, 4. 4. 22.

Veliko ulogo igra v državnem in narodnem gospodarstvu Jugoslavije vprašanje: „Kaka bo letina?“ Valuta, draginja, pomanjkanje, vse je odvisno od tega, kako kažejo žitne posetve v naši državi. Danes stojimo glede preskrbe ljudstva z moko

goga čimna naprej, da stori kar se da in zadrži Silverjevo družbo. Gunn se je spomnil praznoverja svojih nekdanjih tovarišev, posnel je glas Flintov, in zares zadržal upornike tako dolgo, da sta Gray in zdravnik prihitela do jame.

„Ah“, je dejal Silver, „sreča zame, da je bil Jim pri meni. — Brez pomisleka bi bili sicer — ustrelili starega Johna!“

„Brez pomisleka!“ je odvrnil doktor Livesey dobre volje. —

V tem smo prišli do uporniških čolnov. Enega smo razbili, v drugega pa smo sami sedli in odveslali proti severnemu zalivu.

In o pravem času smo dospeli.

„Hispaniola“ je plula proti ustju zaliva, plima jo je dvignila s peska in da je bilo le malo vetra, nikdar več bi ne bili videli naše jadrnice, ali pa bi jo bili našli kje razbito ob skalovju. —

Potiskali smo drugo sidro in jo varno zasidrati. Nato pa smo odveslali nazaj na jug, do navštrice Gunnove votline, ki jo je bilo dobro videti z obrežja gori na hribu. Gray se je vrnil s čolnom k „Hispanioli“ za stražo čez noč, nas pa je peljal Gunn k svojemu samotarskemu bivališču.

Ni bilo predaleč. Skozi gozd ob obali smo dospeli do vznožja hriba in po zmerni, zaraščenih strmini do visoke sive skale.

Pri vstopu v votlino je slonel graščak na svoji puški. Pezdnav je bil pristršen. Mojega boga ni omenil niti z besedico. Ko pa ga je Silver uljudno pozdravil, je zardel.

(Dalje prihodnjic.)

Pravilica o človeški rodovednosti.

V gozdu je živel nekoč drvar s svojo družino. Ti ljudje so bili zelo revni in so trpeli veliko po-

tako slabo, da morajo naši trgovci kupovati žito in moko v Rumuniji in v Ameriki. Dokler je še le količjak bilo zalogo, so židovi izvažali in izvažali, a sedaj moramo za lastne potrebe kupovati za neznosno visoke cene žito in moko v Rumuniji in v Ameriki. Bog nas obvaruj takih državnih gospodarjev!

Žitne setve v naši „žitnici“, t. j. v Bački, Banatu, Sremu, in sploh v žitornih krajih ob Savi, Donavi in Tisi, kažejo zelo ugodno. Vse vrste žita so izobno prezimile. Poletna in jesenska suša je zadrževala jesensko razgrnitev posetev, pa obilna letošnja spomladanska vlaga je povzročila, da so se setve učvrstile in razgostile. Ko sem se te dni vozil na črti Beograd—Idžija—Novi Sad—Subotica, sem se sam prepričal, da so poročila o ugodnem stanju zimske in spomladanske setve res istinita. Velikanske planjave sveta je obsejanega s pšenico. Kakor daleč sega oko, vse je pokrito z zelenjem našega upa, upa na cenejši kruh! Kar ne zmore ne trgovinski minister, ne minister za državne finance, to nam bo naklonil Vsemogočni nebeški vladar! Naj se državniški in politični še tako prepirajo, na kak način bi zboljšali valuto ter zmanjšali draginjo, vsi skupaj so ubogi, nezmožni črvički. Le On nad nami je, ki daje naši zemlji po velje, da rodi dovolj kruha za vse. Preko te resnice ne more noben še tako zakrknjen rdečkar ali liberalček!

Upamo, da bo tudi v Sloveniji spomladanska vlaga pripomogla do boljšega izgleda na dobro žetev.

Glede sadja obstoji bojazen, da bodo mrzli vetrovi uničili up na dobro sadno letino. V Slavoniji, Bački, Sremu in Banatu je mraz v noči od nedelje, dne 2. na ponedeljek, dne 3. aprila uničil vse zgodnje sadje in škodoval tudi nekoliko vinski trti. Celotna zemlja je nekoliko zmrznila, tako hudo je pritisnil nočni mraz. „Kako je v tem oziru v Sloveniji, mi danes, ko to pišem v Beogradu, še ni znano.“

Z ozirom na ugodne izgleds letošnje letine so začele polagoma padati cene žitu. V Novem Sadu, „er je središče jugoslovanske žitne trgovine, so v zadnjih dneh padle cene pšenici pri 1 kg za 40 do 50 vinarjev. Cena senu in slami pa pada rapidno. Le svinje in mast pokazuje še vedno mal povratek v cenah.

Franjo Zebot.

Cebelarsko društvo za Slovenijo.

Dne 6. novembra 1897 se je položil na čebelarskem shodu v Ljubljani temelj „Slovenskemu čebelarskemu društvu za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko.“ V začetku sedanjega stoletja so posamezne omenjene dežele zaradi intenzivnejšega poslovanja druga za drugo ustanovile lastna „deželna“ čebelarska društva, vendar tako, da je pa vsem skupaj ostal list „Slovenski čebelar“ kakor društveno glasilo. Po vojnem prevratu, ko so dežele padle, so se deželna čebelarska društva spet strnila v celotno „Čebelarsko društvo za Slovenijo.“ Tako torej to društvo obhaja letos svojo 25letnico. Vsled tega je društveno glasilo „Slovenski čebelar“ izšel v slavnostni obliki, ki se je nad vse pričakovanje, kljub vsem današnjim težočam, posrečilo! V krasno slikanem ovoju (platnicah) obsega prva izdaja (št. 1.—4.) 64 strani, ki vsebujejo obširni zgođovinski spis, mnogo člankov strokovne in dru-

manjkanje. Nekoč so začeli premišljevali o svoji grenki usodi ter rekli: „Kdo je kriv vse naše velike nesreče?“ Kdo drugi, kakor Adam in Eva? Pa zakaj? Zato, ker Adam in Eva nista izpolnjevala božjih zapovedi. Mučila ju je taka radovednost, da sta jedla sad drevesa v raju, zategadelj ju je Bog kaznoval in s prvima človekoma vred — tudi vse druge ljudi. „Ko bi mi bili na mestu Adama in Eve“, sta govorila drvosek in njegova žena, „mi bi ne bili tako radovedni in neubogljivi.“

V tem času, ko sta se onadva tako pogovarjala, je šel mimo okna njihove bajtice kralj te države. Poslušal je ves pogovor, šel k njima v sobo in rekel: „Gujte me! Hočem vam pripraviti dobro življenje. Jaz vzamem celo družino na svoj dvor, — kjer bo lahko tako dobro živela, kakor jaz sam.“ Vsaki dan jej bodo moji kuharji pripravili najzvrstnejša jedila, katerakoli si bo družina doželela. Vse kar bo dobila na mizo, jej je dovoljeno uživati, razven enega jedila ne, katero bo vsaki dan na mizi. Ta posoda bo vedno pokrita s pokrovom. Tega pokrivala ne smeta vidva mošt in žena niti odkriti, še manj pa jesti. Če vidva ne ubogata ter odkrijeta ta pokrov — že v tem trenutku vaju vržem iz dvorca, in bosta zopet morala siromašno živeti v revni bajti!“

Drvar in njegova žena sta bila neizmerno vesela tega, kar jima je kralj razodel. Prav srčno sta se mu zahvalila ter se podala na kraljev dvorec. Tam so služabniki obadva oblekli v prekrasna oblačila, posadili so ju k polno obloženim mizam, kjer sta se gostila, da je bilo veselje. Komaj sta se vsadila za mizo, že so je žene polastila radovednost. Rekla je svojemu možu: „Kako misliš ti, kaj je v tem loncu?“ — Mož odgovori: „Nič naju to ne briga, kaj se v loncu nahaja!“ — „Končno, končno“, je rekla žena, „nisem radovedna, pač pa

ge vsebine, veliko podob itd. Za pri čitanju te jubilejne številke nam stopi pred oči v glavnih potezah razvoj in napredek čebelarstva v dobi 25 let, ni razvoj in velik napredek, pomen in važnost čebelarja na razpolago, ta šele zamore pojmiti popolni razvoj in velik napredek, pomen in važnost čebelarstva v narodnogospodarskem, gmotnem, etičnem in vzgojevalnem oziru, kakor tudi velik pomen čebelarstva v naravi. Čebele namreč pospešujejo rodovitost rastlin, kajti veliko število rastlin bi brez posredovanja čebel ne rodilo nobenega sadu. A žalibog, število onih članov, ki so ostali skozi vseh 25 let stanoviti in zvesti „Čebelarskemu društvu“, e silno majhno, namreč 29 Kranjcev, 2 Korošca in 6 Štajercev, skupaj 37. Štajercev pravzaprav 4, ker eden od teh se je priselil iz Kranjskega, torej tudi Kranjec, drugi — sicer Štajero — pa je pred kratkim odromal v Ameriko.

Četudi smo Štajerci kazali dolgo vrsto let hvaljevalno zanimanje za Čebelarsko društvo, ker večinoma smo tvorili nad eno četrtino članov celokupnega društva, vendar zadnja leta, zlasti pa po prevratu, strokovno zanimanje peša. Temu hočemo in moramo vsaj zdaj ob 25letnici od pomoči! Zdaj je še čas! Vsi čebelarji pristopite k Čebelarskemu društvu! Naj Vas ne plaši „velika številka“ za udnino. Vprašam Vas samo, kaj dobite danes za 50 kron? Koliko je danes vredna 1 krona, se dovolj prepričate pri nakupu raznih vsakdanjih potrebščin. Upam vsakega z mirno vestjo zagotoviti, da samo ta jubilejna številka „Slovenskega čebelarja“ je vredna več kot 50 K! Bodite prepričani, da le govorim v Vašo korist; le prečitajte vestno nekaj letnikov „Slovenskega čebelarja“, našli boste marsikaj koristnega in videli boste, da izven strokovnega društva ni napredka. Ena sama beseda razumnemu človeku večkrat pripomore do stotakov. Na stotine in stotine čebelarjev ima svojo boljše strokovno izobrazbo zahvaliti društvu ter doseže skozi to boljše dohodke iz čebelarstva. Vprašajte tovariše, ki so celo 25letno dobo, ali vsaj mnogo let, zvesti društvu, vsi Vam bodo to potrdili. Sele z ustanovitvijo „Čebelarskega društva“ se je začelo čebelarstvo prav razvijati, pred tem časom je bilo dolga in dolga desetletja vse v temi. Ako hočete dokaz, Vam samo povem, da v tisti dobi brez strokovnega časopisa in brez društva je trajalo celih 40 let, predno smo Slovenci zvedeli za panjo premakljivim satnikom; ravno tako je minulo 30 let, predno se k nam prišla prva izmetalnica. Torej v lastno korist vsi čebelarji v društvo! Izven dobre organizacije ni strokovne izobrazbe! Kdor nič ne bere, nič ne ve!

Vsem čebelarjem, kateri bodo te besede razumeli in vpoštevali, želi obilo čebelarske sreče ter vesele velikonočne praznike

Ivan Jurančič, čebelarski potovalni učitelj.

„Naš dom“

je izšel. Naročniki ga dobijo za Velikonoč. Vsebinske je: V uvodnem članku „Naš dom“ podaja dr. Fr. K. L. smer, katere se naj drži „Naš dom“ in naše mladinsko izobraževalno delo. Dekliška zvezarica Savinka in Orlica Micka C. pozdravljate zopet vsi „Naš dom“; orva z ljubko pesmico „Pozdravljen prijatelj Naš dom!“, druga s pesniško zasnovanim „Pomladnim pismom.“ V članku: „Kako se izobraža mladina na Danskem“ vidimo, kako skrbijo za samoizobrazbo in samovzgojo mladine v eni

bi rada samo malo odkrila pokrivalo, saj to vendar ni nič slabega! Gotovo je notri neka zelo okusna jed!“ — Toda mož ni bil tako lahkomišeln, kakor žena; reče ji: „Če odkriješ pokrov, se lahko zgodi kaka nerodnost. Mogoče je tam kakšna mehanika, ki bi počila in bi lahko s tem povzročila šum, da bi ga slišali drugi.“ — „Bog varuj!“, vzklikne žena in že je prenehala dalje govoriti o čudapolnem loncu!

Še isto noč se je ženi sanjalo, da se je pokrov odkril in iz posode je tako lepo zadišalo, kakor še nikoli v njenem življenju. Na pokrivalu pa je bilo zapisano z zlatimi črkami sledeče: „Če bi kdo vedel to ved, postal bi tako bogat, da bi bil še sam kralj pred njim kakor berač.“ Nato se je drvarjeva žena prebudila in je razložila sanje svojememu proggu. On ji je rekel, da je preveč mislila na lonec, zato je imela take sanje.

Drugi dan so zopet sedli k obedu.

Žena ni mogla zadržati prevelike radovednosti, rekla je možu: „O, ko bi le samo malo preiskrinala pokrov!“ — „No dobro“, je rekel soprog, „lahko pogledaš, a pazi, pazi! Le samo rahlo, le zelo previdno!“ Žena je prišla za pokrov ter ga privzdignila... V tem hipu ste skočili iz posode dve mašni miški na tla ter izginili.

Nato so se odprla vrata, v sobo je pa stopil kralj. On je ves čas opazoval drvarja in njegovo ženo ter jima zapretil: „Ker nista hotela mene poslušati, vaju hočem kaznovati s tem, da ne smeta niti ene minute več živeti na mojem dvoru. Vidva sta o Adamu in Evi slabo sodila, a sama še nista dva dni nista mogla kročiti vaju prevelike radovednosti!“

Tako sta se drvar in njegova žena morala zopet vrniti nazaj v njuno revno bajtico ter začeti prejšnjo bedno življenje.